

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра методики викладання іноземних мов
Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням
**ІНСТИТУТ КОНФУЦІЯ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**
**УНІВЕРСИТЕТ МАРІЇ СКЛОДОВСЬКОЇ-КЮРІ, ЦЕНТР ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ І
КУЛЬТУРИ ДЛЯ ПОЛЬСЬКОЇ ДІАСПОРИ ТА ІНОЗЕМЦІВ (ПОЛЬЩА)**
МІЖНАРОДНИЙ МЕТОДИЧНО-ОСВІТНІЙ ЦЕНТР
DINTERNAL EDUCATION (PEARSON EDUCATION) UKRAINE

МАТЕРІАЛИ

V (IX) Міжнародної науково-практичної конференції
«ТЕОРІЯ І ТЕХНОЛОГІЯ ІНШОМОВНОЇ ОСВІТИ»

НПУ імені М. П. Драгоманова

26 жовтня 2022 р.

КИЇВ – 2022

УДК 371.3:811.161.1.+82

Т 11

*Рекомендовано до друку
науково-методичною радою
факультету іноземної філології
Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова
(протокол №2 від 16 листопада 2022)*

Редакційна колегія:

<i>ЗЕРНЕЦЬКА А.А.</i>	доктор філологічних наук, професор;
<i>НІКОЛАЄНКО В.В</i>	кандидат педагогічних наук, доцент;
<i>БЛИНОВА І.А.</i>	кандидат філологічних наук, доцент;
<i>БРЕСЛАВЕЦЬ Н.О.</i>	кандидат педагогічних наук, доцент;
<i>ВІТЧЕНКО А.Ю.</i>	кандидат педагогічних наук, доцент;
<i>ХИЖУН Я.В.</i>	кандидат філологічних наук, доцент;
<i>ВОЗНЮК Л.А.</i>	викладач

Т 11 **Теорія і технологія іншомовної освіти:** матеріали V (IX) Міжнародної науково-практичної конференції 26 жовтня 2022 р. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2022. 105 с.

ISBN 978-966-931-138-2

Збірник присвячений актуальним проблемам методики викладання іноземних мов у вищій та середній школі. Розглядаються різні аспекти сучасних лінгвістичних досліджень.

Призначений для викладачів вищих навчальних закладів, науковців, студентів-філологів.

УДК 371.3:811.161.1.+82

ТЕХНОЛОГІЗАЦІЯ ІНШОМОВНОЇ ОСВІТИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Серед пріоритетних завдань розвитку вищої школи України в контексті її євроосвітньої інтеграції визначено постійне підвищення якості вищої освіти, підготовка молоді до успішної кар'єри та професійної комунікації [1], що зумовлює актуальність проблеми технологізації іншомовної освіти, забезпечення її відповідності стандартам Європейського простору вищої освіти.

Дотепер спостерігаються розходження в поглядах на сутність і спрямованість технологізованого підходу до організації навчального процесу, тривають дискусії навколо доцільності переходу від традиційних методик до технологій навчання іноземних мов, готовності викладачів до технологізації навчальної взаємодії зі студентами.

У педагогічній науці порушену проблему розглядають у двох аспектах: традиційному (технологія як спосіб застосування ТЗН) та інноваційному (технологія як спосіб побудови навчального процесу). В умовах інтегрованої освіти виявлена дихотомія видається нам штучною, а тому потребує подальшого подолання шляхом технологізації навчального процесу, що передбачає науково обґрунтований відбір, узгодження та застосування ефективних методів, прийомів, форм і засобів навчання.

Під *технологізацією іншомовної освіти* розуміємо процес побудови навчання як взаємопов'язаної діяльності його суб'єктів (викладача і студентів), що складається з таких операцій:

1. *Алгоритмізація* (визначення основних етапів, послідовності дій усіх суб'єктів).
2. *Нормування і кодифікація* (встановлення нормативних вимог, уніфікація правил навчальної взаємодії).
3. *Адміністрування* (розподіл повноважень).

Кожна операція передбачає виконання певних послідовних дій, що забезпечують чіткість, узгодженість, операційність навчання. Наприклад, алгоритмізація може бути представлена таким ланцюжком дій:

1. Конкретизація освітньо-виховної мети в окремих завданнях, що досягаються за чітко відведеним для цього часом. Проектування очікуваних результатів.
2. Структурування навчального матеріалу на логічно завершені елементи (модулі), встановлення між ними відповідних зв'язків.
3. Добір методичного інструментарію (технологій навчання, окремих їх компонентів – методів, прийомів, форм, засобів) з урахуванням етапу

навчання, рівня підготовки студентів, особливостей навчального змісту і виду мовленнєвої діяльності.

4. Вибір і синхронізація видів діяльності суб'єктів навчання (викладання та учіння).

5. Забезпечення сприятливих умов для ефективної навчальної взаємодії.

Під час добору технологій навчання особливу увагу слід приділяти тому, в якій мірі кожна з них забезпечує реалізацію триєдиної мети іншомовної освіти, стимулює інтерес студентської аудиторії до вивчення іноземних мов, сприяє досягненню кожним студентом успішних результатів у налагодженні іншомовної комунікації.

Під технологією навчання розуміють “системний метод створення, застосування й визначення всього процесу навчання і засвоєння знань, з урахуванням технічних і людських ресурсів та їх взаємодії, який ставить своїм завданням оптимізацію освіти” [2, с. 331], “продуману в усіх деталях модель спільної педагогічної діяльності з проектування, організації та проведення навчального процесу з безумовним забезпеченням комфортних умов для учнів і вчителя” [3, с. 7], “запрограмований (алгоритмізований) процес взаємодії викладача та учнів, що гарантує досягнення поставленої мети” [4, с. 5]. Наведені визначення доводять необхідність особистісної спрямованості технологізованого навчання, в якому вибір методів, прийомів, форм і засобів зумовлений особливостями, потребами, можливостями, пріоритетами розвитку його суб'єктів. Технологізація іншомовної освіти не допускає знеособлення навчальної діяльності, передбачає чітку побудову навчання з орієнтацією на особистість і досягнення нею запланованих результатів.

Узгоджений добір технологій навчання проілюструємо на прикладі інтерактивних технологій кооперованого і колективно-групового навчання.

Технології кооперованого навчання використовуються на етапі закріплення нового матеріалу, контролю якості його засвоєння студентами, налагодження активної мовленнєвої практики та взаємонавчання в малих групах (від 3 до 6 осіб). Наприклад, за допомогою технології «Карусель», що дозволяє диференціювати студентську аудиторію на «консультантів» і «співрозмовників», перевіряють рівень засвоєння нової лексики, готовність використовувати її на практиці, долати мовленнєвий бар'єр і здійснювати професійну комунікацію за змінних умов.

Розвивальна спрямованість технологізованого навчання передбачає запрограмований перехід до більш складних видів і форм інтерактивної іншомовної комунікації, зокрема з використанням технологій колективно-групового навчання. У зв'язку з цим логіка побудови навчального процесу має сприяти поступовій інтеграції кожного студента в більш широке комунікативне коло (від 6 до 24 осіб), опануванню нових інтерактивних прийомів комунікативної взаємодії, інтеграції освітньо-виховних і дослідницьких завдань. Звідси пояснюється доцільність звернення до технології «Незакінчені речення», що дозволяє актуалізувати попередньо засвоєний лексичний і граматичний матеріал, активізувати когнітивно-мовленнєву діяльність студентів, подолати невпевненість і пасивність, спрямувати на налагодження інтерактивної

комунікації у процесі обговорення майбутніми педагогами проблемних питань іншомовної освіти.

Технологія «Незакінчені речення» завдяки орієнтувальній основі (стандартизований перелік незакінчених висловлювань) забезпечує гарантований результат іншомовної професійної підготовки, пов'язаний із набуттям умінь грамотно, точно, логічно формулювати власну думку на складну фахову тематику. З метою переходу на більш високий рівень інтерактивної професійної комунікації застосовують технологію «Мікрофон».

Завдяки технології «Мікрофон» удосконалюється монологічне мовлення студентів шляхом відпрацювання навичок усного висловлювання (говоріння) за задалегідь визначеним проблемним питанням. Алгоритм практичного застосування цієї технології може бути представлений у послідовності взаємопов'язаних і взаємоузгоджених дій суб'єктів навчання (табл. 1).

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика дій викладача і студентів у процесі навчання з використанням технології «Мікрофон»

Викладач	Студенти
1. Актуалізує проблему	1. Повторюють лексичний матеріал за визначеною проблемою
2. Формулює проблемне питання.	2. Аналізують проблемне питання, визначають шляхи і способи його вирішення
3. Визначає правила інтерактивного обговорення проблемного питання	3. Складають пам'ятку для учасника інтерактивного обговорення
4. Модерує інтерактивне обговорення	4. Беруть участь в інтерактивному обговоренні, набувають умінь стисло висловлюватись у мікрофон, влучно і правильно вживати нову лексику, аргументувати власну позицію
5. Підбиває підсумки інтерактивного обговорення, оцінює студентів, визначає їхні досягнення, формулює загальні поради щодо вдосконалення культури інтерактивної іншомовної комунікації	5. Діляться особистими враженнями від набутого досвіду, здійснюють самооцінювання, визначають перспективні завдання для розвитку власної культури інтерактивної іншомовної комунікації

Принципова відмінність технологізованого підходу полягає в універсалізації навчання, результативність якого не ставиться у пряму залежність від індивідуальних якостей його суб'єктів (професіоналізму викладача, активності та рівня підготовки студентів). Застосування будь-якої технології навчання, її окремих елементів відбуваються з урахуванням усіх об'єктивних і суб'єктивних чинників, має забезпечити досягнення конкретних результатів за відпрацьованим алгоритмом і у визначений час.

Література

1. Розпорядження КМУ від 23 лютого 2022 р. № 286-р «Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text> (дата звернення: 03.10.2022).
2. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 366 с.
3. Монахов В. М. Технологические основы проектирования и конструирования учебного процесса. Волгоград: Изд-во ВГПУ, 1995. 193 с.
4. Махмутов М. И., Ибрагимов Г., Чошанов М. Педагогические технологии развития мышления учащихся. Казань: ТГЖИ, 1993. 88 с.

Волік О.В.

*Національна академія внутрішніх справ
(Київ, Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ КУРСАНТІВ

У дослідженнях наголошено, що у сучасному інтернетизованому світі, у якому взаємопов'язані країни, організації та приватні особи, професія правоохоронця набуває все більш глобалізованого значення. Це означає, що іншомовні компетенції правоохоронців стають затребуваними, як ніколи. Спеціаліст зі знанням іноземної мови користується великим попитом на ринку праці. Сучасний офіцер поліції поряд з державною має володіти хоча б однією іноземною мовою. Таким чином, навчання мов виступає частиною загальної програми навчання, виховання й розвитку особистості майбутнього фахівця – правоохоронця. Опановуючи мову, курсанти поглиблюють професійно значущі знання про устрій держави, гілки влади, можливості орієнтування у місті, опис зовнішності злочинця тощо. Педагогічний процес викладання іноземної мови направлений на розвиток професійної компетентності курсантів, підпорядкований принципу професійно значущої домінанти з урахуванням реальних потреб суб'єктів спілкування в професійній сфері. Цілі, зміст, структура, форми, методи і засоби навчання іноземній мові приведені у відповідність з принципом професійної спрямованості як головного компоненту розробленої системи.